

Kültür Rehberinin

**MERHABA
DANİMARKA**

Kültür Rehberinin

MERHABA DANİMARKA

“Merhaba Danimarka” genel eğitim derneği Folkevirke tarafından yayınlanmıştır.

Amaç, yeni gelenlerin Danimarka’da hoş karşılandıklarını hızlı bir şekilde hissetmeleri ve tavsiye ve rehberlik yoluyla Danimarka

toplumunda daha iyi yol alabilmeleridir.

Mevzuat başka bir şeydir, yazılı olmayan kanunlar ve kültürden kaynaklanan kurallar ise bambaşka bir şeydir. Danimarka’da büyümemiş yeni Danimarkalılar için bunları okumak zor olabilir. “Merhaba Danimarka” broşürü ile aşına olunması zor olabilecek ve Danimarka’dan çok farklı kültürlerle sahip ülkelere farklı olan bazı alanlara işaret ediyoruz.

Basitçe şunu söyleyebiliriz: Danimarkalılarla tanışmak için elbette pek çok iyi yol var. Ancak Danimarka’ya iyi uyum sağlamanın en önemli koşullarından biri iyi ağlar oluşturduğunuzdan emin olmaktır. Örneğin, iş yerindeki kahve molalarına katılmak ve dernekler ve kulüpler gibi gönüllü topluluklarda yer almak iyi bir fikirdir.

Bu broşür Danca’nın yanı sıra İngilizce ve Türkçe olarak da mevcuttur.

KEYİFLİ OKUMALAR!

Kültür Ajansı’nın mali desteği ile yayınlanmıştır

■ KISACA DANİMARKA HAKKINDA	6	Yaşlılar için bakım	19
Güven ve demokrasi	6	Yaşlılar için destek	20
■ DANİMARKA DEMOKRASİSİ	8	Ölüm	20
Anayasa	8	Boşanma	20
İfade özgürlüğü	8	Kriz sığınma evleri	21
Din özgürlüğü	9	Kütüphaneler	22
Reşit olma yaşı	9	Karşılıklı güven	22
Statü eşitliği	9	■ DANİMARKADA İŞ BAŞINDA	24
Cezai sorumluluk yaşı	10	İşyeri	24
Çocuklara yönelik muamele	10	İşgücü piyasası	25
Haklar	10	İşsizler	25
Miras Yasası	10	■ YETKİLİ MAKAMLAR	28
Ekonomi	11	Polis	28
■ RESMİ GEREKLİLİKLER	12	Adalet mahkemeleri	28
Dijital Posta	12	Hükümler	29
CPR numarası	12	■ DANİMARKALILARLA GAYRİ RESMİ TOPLANTI	30
Ulusal Sağlık Hizmeti sağlık kartı	13	Danca öğrenin	31
MitID	13	Başkalarına karşılıklı saygı	31
■ TOPLUMA YÖNELİK BEKLENTİLER	14	■ TİPİK BİR DANİMARKA AİLE YAŞAMI	32
Sağlık hizmetleri: Doktorlar	15	Nesiller arası etkileşim	32
Sağlık hizmetleri: Psikolog	15	Danimarka eğlence partileri	33
Sağlık hizmetleri: Diş hekimi	15	İş yerinde parti vermek	33
Sağlık hizmetleri: Hastaneler	16	■ DANİMARKALILAR BOŞ ZAMANLARINI BÖYLE GEÇİRİYOR	34
Sağlık hizmetleri: Annelik/babalık izni	16	Kreşlerde, anaokullarında ve okullarda ebeveyn/çocuk işbirliği	34
Sağlık hizmetleri: Kürtaj	16	Dernekler	34
Küçük çocukların bakımı	17	Tamamlayıcı okuma için bağlantılar:	36
Anaokulları	17	Dizin	38
Okullar	18		
Okullaşma: Devlet ilkokulları	18		
Okullaşma: Bağımsız okullar ve özel ilkokullar	18		
Okullaşma: Okul/boş zaman düzenlemeleri	19		

KISACA DANİMARKA HAKKINDA

Danimarka toplumunun pratikte nasıl işlediğini daha iyi anlamak için Danimarka hakkında kısa bir giriş yapmak faydalı olabilir. Aşağıda Danimarka toplumunun coğrafi ve yasal olarak bazı temel özellikleri yer almaktadır.

Danimarka yaklaşık 6 milyon nüfusa sahip küçük bir ülkedir. Ülke birçok ada ve bir yarımadadan oluşmaktadır. Danimarka, Almanya ve İsveç ile sınır komşusudur. Ülkenin büyüklüğü yaklaşık 43.000 kilometrekaredir ve 8.593 kilometrelik bir kıyı şeridine sahiptir.

Danimarka ormanlar ve plajlar sunmaktadır. Burada ziyaret etmek ve yıkanmak için bekliyoruz. Özel bir alan ise, orman veya plaj girişinde belirlenen kurallara uymanız halinde yürüyüşe çıkmanıza izin verilir. Bu kurallar genellikle patikalarda yürümeniz gerektiği, çadır kurmanıza ya da piknik yapmanıza izin verilmediği şeklinde olacaktır. Sadece izniniz varsa dal ve küçük odun parçaları toplayabilirsiniz.

Yetişkinler ise sadece balıkçılık lisansı almışlarsa balık tutabilirler. Bu, deniz için olduğu kadar göller için de geçerlidir.

Güven ve demokrasi

Danimarka'da sosyal güven büyüktür. Bu güven çocuklara çok erken bir dönemde öğretilir ve hayatları boyunca sabit kalır. Danimarka'da nüfusun büyük bir kısmı hükümete, yargı sistemine, polise ve idareye güvenmektedir. Diğer İskandinav ülkeleriyle birlikte Danimarka dünyadaki en yüksek sosyal güvene sahip ülkedir.

Bu güven pek çok şekilde kendini göstermektedir - örneğin, bir kafede ya da arkadaş ziyaretindeyken uyuyan bebeğini- zle birlikte çocuk arabasını dışarıda bırakmak oldukça yaygındır. Bebeğin gözetim olmadan tek başına güvenle uyuyabileceğine dair tamamen temel bir güven vardır.

Bu yaygın güven, özellikle yurttaşlarınızın sizin güveninize layık olması ve üzerinde mutabık kalınan ahlak kurallarını ve kültürel temel kuralları ihlal etmemesi yönündeki dile getirilmeyen beklenti üzerine kuruludur.

Danimarka demokratik bir devlettir.

Danimarkalı bir filozofa göre demokrasi, anlaşmazlığa düşmenin en barışçıl yoludur.

Danimarka 5 Haziran 1849 tarihinde resmen demokratik bir devlet olmuştur.

Bu gün her yıl tüm kamu binalarında ve otobüslerde bayraklarla ve Danimarkalı politikacıların konuşmalarıyla kutlanmaktadır.

Danimarka'da güç üçe bölünmüştür:

- Parlamento olan yasama gücü.
- Hükümet olan yürütme gücü.
- Mahkemeler olan yargı gücü.

Güç dağılımının nasıl işlediğine dair bir örnek, eğer tutuklanırsanız, polisin size her zaman saatin kaç olduğunu bildirmesidir. Çünkü tutuklunun 24 saat içinde hakim karşısına çıkarılması gerekir. Yargıç - yargı gücü - polis tarafından yapılan tutuklamanın yasalara uygun olup olmadığını değerlendirmelidir.

“Neden bu kadar çok perdesiz pencere var?”

Danimarkalılar perdelerini çok nadiren çekerler - ve çoğu zaman hiç perdeleri yoktur. Bunun açıklaması Danimarkalıların ışığa çok düşkün olmalarıdır. Danimarka o kadar kuzeyde yer alır ki, yılın büyük bir bölümü - kış boyunca - çok karanlıktır.

“Danimarkalılar neden küçük çocuklarının dışarıda uyumasına izin veriyor?”

Danimarka güvenli bir ülkedir ve Danimarkalılar küçük çocuklarının bebek arabasıyla dışarıda uyumasına izin verirler. Danimarkalı ebeveynler alışverişe gideceklerse çocuk arabasını genellikle bir dükkanın önüne ya da arkadaşlarıyla kahve içeceklerse bir kafenin önüne bırakırlar. Ebeveynler temiz havanın sağlıklı olduğuna inanmaktadır.

DANİMARKA DEMOKRASİSİ

Danimarka demokrasisi, başta demokratik devlet için bir dizi temel kuralı belirten Anayasa olmak üzere bir dizi yasaya dayanmaktadır. Aşağıda, en önemli olanlardan bazıları sunulacaktır. Bunları bilmek Danimarka toplumunda yolunuzu bulmanızı ve Danimarkalıların günlük yaşama yaklaşımlarını anlamınızı kolaylaştıracaktır.

Anayasa

5 Haziran 1849 tarihinde Danimarka Anayasası kabul edildi. Kral 7. Frederik iktidardan feragat etti ve hükümet şekli sınırlı monarşi oldu. Danimarka anayasası, diğer birçok ülkeye kıyasla oldukça kısadır. Anayasa 11 bölüm ve 89 paragraftan oluşmaktadır. Anayasanın tamamı 40 sayfadan daha az bir alana sığdırılabilir. Anayasayı değiştirmek çok zordur. Diğerlerinin yanı sıra, parlamentonun değişiklikler için birkaç turda oylama yapmasını gerektirir.

Parlamento, Danimarka, Grönland ve Faeroe Adaları'nda ikamet eden Danimarka vatandaşları tarafından seçilir. Danimarka'da daimi ikametgahı olan ve 18 yaşından itibaren tüm Danimarkalılar oy kullanma hakkına sahiptir. Her dört yılda bir yapılan belediye seçimlerinde Danimarka'da daimi oturma izni olan herkes oy kullanabilir.

İfade özgürlüğü

Danimarka'da anayasal olarak güvence altına alınmış bir ifade özgürlüğünüz vardır. Bu, görüşlerinizi ifade edebileceğiniz anlamına gelir. Örneğin, görüşlerinizi ifade ettiğiniz gazeteye okuyucu mektupları yazabilirsiniz. Ancak söylediklerinizin ve yazdıklarınızın yasalar çerçevesinde olması gerektiğine dikkat etmeniz önemlidir; örneğin başkalarının onurunu rencide etmek, ırkçı ve cinsiyetçi ifadeler kullanmak yasaktır. Danimarka'da ayrıca toplanma özgürlüğüne de sahipsiniz. Bu hak, toplantı

ve gösteriler için toplanmanıza izin verildiği anlamına gelir. Ancak kamuya açık bir gösteri düzenlemek için polisten izin almak gerekir - gösteriler polislin caddeleri kapatmasını ve trafikteki değişiklikleri bildirmesini gerektirebilir.

Din özgürlüğü

Danimarka anayasasında "Evanjelik-Lutheran kilisesi Danimarka'nın ulusal kilisesidir ve bu nedenle devlet tarafından desteklenir" denmektedir. Bu nedenle Danimarka'da tüm Hristiyan bayramları tatil günüdür. Danimarka nüfusunun yaklaşık %70'i Danimarka ulusal kilisesine üyedir. Çoğu insan dini özel bir mesele olarak görür ve bu nedenle kilise ayinleriyle bağlantılı kapsamlı sosyal işlevler yoktur. Ancak bazı kiliseler haftalık ortak yemeklerin yanı sıra kiliselerde ortak toplantılar da düzenlemektedir. Bazı kiliseler düzenli olarak konserler de vermektedir. Danimarka'da tanınmış birçok dini cemaat bulunmaktadır ve bu cemaatlerden bazılarının kendi mezarlıkları vardır. Danimarka'da din özgürlüğüne sahip olmanıza rağmen, din eşitliğine sahip değilsiniz.

Reşit olma yaşı

Danimarka'da reşit olma yaşı 18'dir. 18 yaşına gelene kadar "reşit olmayan" olarak

kabul edilirsiniz ve bu nedenle yalnızca sınırlı düzenlemeler yapabilirsiniz. "Reşit olmayan" bir kişinin velayetine sahip olan kişi otomatik olarak vasi konumundadır. "Reşit olmayan" kişi 18 yaşına gelene kadar, ebeveynler - bazı durumlarda - ekonomi de dahil olmak üzere çeşitli konuları kontrol edebilirler.

Statü eşitliği

Danimarka'da statü eşitliği yasası kabul edilmiş ve hükümette statü eşitliğinden sorumlu bir bakan atanmıştır. Cinsiyetler arasında statü eşitliği, kadın ve erkeklerin hayatın tüm önemli alanlarında eşit görev, hak ve fırsatlara sahip olduğu anlamına gelmektedir. Farklı cinsel yönelim, din ve doğuştan gelen vatandaşlar arasında statü eşitliği vardır. Statü eşitliği aynı zamanda Danimarka'daki tüm vatandaşların maaş, eğitim ve siyasi nüfuz bakımından eşit olduğu anlamına gelir. Danimarka'da iş ilanlarında belirli bir cinsiyetten çalışan aramak yasaktır. Hamile bir kadın, bebek beklediği gerekçesiyle işten çıkarılamaz. Ayrıca, bir iş görüşmesi sırasında, bir işverenin bir kadına hamile olup olmadığını veya çocuk sahibi olmayı planlayıp planlamadığını sormasına izin verilmez. Son olarak, statü eşitliğinin başka biriyle selamlaşırken de geçerli olduğunu belirtmek gerekir. Başka insanlarla tanıştığınızda normal bir selamlaşma şekli el sıkışmaktır. Sağ elinizi öne doğru uzatır ve birbirinizin elini sıkarsınız. Bu durum hem yetkililerle hem de tanıdıklarla karşılaştığınızda geçerlidir. Danimarkalılar sadece yakın arkadaşları ve aileleriyle kucaklaşır ve belki yanaktan bir öpücük de kondururlar.

Cezai sorumluluk yaşı

Cezai sorumluluk yaşı reşit olma yaşından farklıdır. Danimarka'da cezai sorumluluk yaşı 15'tir. Bu, 15 yaşın altındaki çocukların, ne kadar ciddi olursa olsun, bir suçtan dolayı hapis cezasına çarptırılmayacağı anlamına gelir. Ancak cezai sorumluluk yaşının altındaki bir çocuk ve ebeveynleri, suç teşkil eden eylemleri nedeniyle tazminat ödemekle yükümlü tutulabilir.

Çocuklara yönelik muamele

On beş yaşından küçük gençlerle cinsel ilişki yasaktır.

Çocuklara karşı şiddet ve saldırı yasaktır. Ne kendi çocuğunuzu ne de başkalarının çocuğunu dövemezsiniz. Ceza kanununda "başka bir insanı dövmek yasaktır" denmektedir.

Şiddet ve saldırı yasağı fiziksel olduğu kadar ruhsal şiddet için de geçerlidir.

Haklar

Danimarka'da, Danimarkalılar için çok şey ifade eden ve anayasal olarak güvence altına alınmış bir dizi hak bulunmaktadır. Anayasada, diğerlerinin yanı sıra, Danimarka'da din özgürlüğüne, ifade özgürlüğüne ve toplanma özgürlüğüne sahip olduğunuz ve evinizin dokunulmaz olduğu belirtilmektedir.

"Evinize dokunulamaz" ifadesi temelde hiç kimsenin mahkemeden izin almadan evinize giremeyeceği anlamına gelir. Ancak polis, kesinlikle gerekli olması halinde ve çok özel durumlarda evinize girebilir.

Danimarka'da tüm vatandaşlar eşit muamele görmelidir ve dininiz, cinsel yöneliminiz, siyasi görüşleriniz veya ailenizin kökeni nedeniyle hapse atılamazsınız.

Danimarka'da uzun bir dizi alanda geniş bir özgürlüğe sahip olmanıza rağmen, sınırlamalar da vardır. Burada, Danimarka'da vatandaşların özel bir izin olmadan silah veya büyük bıçak taşıyamayacağını hatırlamak önemlidir.

Miras Yasası

Son vasiyetinizi yazılı hale getirmek, yani bir vasiyetname hazırlamak her zaman önemlidir. Bu, bir mülkün idaresine ilişkin isteklerinizi ve mirasın kime kalacağına dair dileklerinizi yazdığınız bir kağıt da olabilir. Bu kağıt daha sonra imzalanmalı ve kişisel belgelerinizin arasına yerleştirilmelidir. Vasiyetinizi bir notere kaydettirmeyi de seçebilirsiniz. Noterlik hukuk mahkemesine bağlıdır.

Vasiyetname düzenlenmemişse, miras veraset mahkemesi aracılığıyla dağıtılacaktır. Başlangıç noktası olarak, eş mirasın üçte birini, çocuklar ise üçte ikisini alır. Son ebeveynin ölümü halinde, vasiyetnamede aksi belirtilmedikçe, çocuklar eşit olarak miras alırlar. Ancak her çocuk miras hakkına sahip olmalıdır ve bu nedenle tamamen mirastan mahrum bırakılamaz. Eğer çocuklardan biri ya da birkaçı ölmüşse, onların çocukları ölenin çocuklarıyla eşit koşullarda miras alırlar. Eğer hiç çocuk yoksa, ebeveynler mirasçı olur. Hiç mirasçı yoksa miras devlete kalır.

Ekonomi

Kural olarak, bir evlilikte karı ve koca ortak ekonomiye sahiptir. Bu, her iki taraf da borcun kişisel olduğuna dair imza atmadığı

sürece her türlü borcun ortak olduğu anlamına gelir. Bu, örneğin eğitim borcu için geçerlidir.

"Danimarkalılar neden bu kadar çok mum yakıyor?"

Danimarkalılar iç mekanda görmek için ışığa ihtiyaç duylarsa, elektrik ışığını açarlar. Ancak rahat bir atmosfer yaratmak için ışığa ihtiyacınız varsa, o zaman biraz mum yakarsınız. Özellikle kış aylarında, karanlık saatlerin çok fazla olduğu zamanlarda, sabahları kahvaltı ederken ve tüm akşam boyunca sık sık mum yakarsınız. (Danimarkalılar özellikle Danimarka'nın Noel ayı olan Aralık'ta çok sayıda mum yakarlar.)

RESMİ GEREKLİLİKLER

Danimarka'da yetkililerle iletişim kurduğunuzda, bu genellikle dijital olarak gerçekleşir - genellikle web siteleri veya e-boks.dk, borger.dk ve skat.dk gibi kamuya açık web portalları aracılığıyla. Danimarka uzun yıllardır dijitalleştirme alanında dünyanın önde gelen ülkelerinden biri olmuştur. Danimarkalı politikacılar iyi bir kamu hizmeti sağlamak için bu stratejiyi seçmişlerdir. Yetkililerle olan bazı süreçler, iletişim dijital olduğunda genellikle daha hızlıdır. Ayrıca dijital iletişim çok güvenlidir. Onaylanmış kanallar üzerinden iletişim kurduğunuzda hassas kişisel bilgiler her zaman şifrelenir. Dijital iletişimi evinizdeki kendi bilgisayarınızdan yapabileceğiniz gibi, ihtiyaç duymanız halinde personelin de size yardımcı olabileceği bir kütüphaneden bilgisayar ödünç alabilirsiniz. Bu hizmet ücretsizdir.

Dijital Posta

2014 yılından bu yana resmi makamlardan gelen mektupların e-boks.dk'da dijital

posta şeklinde alınması zorunludur. Bu mektuplar örneğin emekli maaşlarının ödenmesine ilişkin bilgiler, vergi dairelerinden gelen bilgiler, belediyeden gelen mektuplar ya da hastanedeki muayeneler için yapılan çağrılar olabilir. Ancak özel durumlarda, dijital postaya bağlanmaktan muaf tutulabilirsiniz. Muafiyet için Borger-service'e (=vatandaş servisi) başvurmanız gerekir. Başvurunuz onaylanırsa, bunun yerine fiziksel mektuplar alacaksınız.

CPR numarası

Danimarka'ya geldiğinizde ve burada üç aydan fazla kalma hakkına sahip olduğunuzda, Folkeregistret'ten (=ulusal kayıt ofisi) bir sivil kayıt numarasına ihtiyacınız vardır. CPR "Merkezi Kişi Kaydı" anlamına gelir. CPR numarası almak için ya yerel belediyenizdeki Borgerservice'e ya da bir Uluslararası Vatandaşlık Servisi'ne (ICS) başvurmanız gerekir. Borgerservice'e gitmeden önce, web sitesi üzerinden bir randevu almış olmanız gerekir. Borgerser-

vice'e giderken yanınızda oturma izninizi, pasaportunuzu ve ikamet ettiğiniz adrese ait belgeleri getirmeniz gerekmektedir. Çocuklar için CPR numaraları ile ilgili olarak çeşitli kurallar vardır. Yeni doğan bir çocuk, doğumdan sonra en geç 14 hafta içi kaydedilmelidir. Doğum hastanede gerçekleşirse, ebe kayıt ve CPR numarası ile ilgilenecektir. Evde doğumda, ebeveynler doğumu kendileri bildirmelidir. Rapor, annenin daimi adresinin bulunduğu kiliseye gönderilmelidir. Doğum Sønderjylland'da gerçekleşirse, doğumun belediyeye bildirilmesi bir istisnadır. Çocuk yurtdışında doğmuşsa, Danimarka'ya taşınana ve CPR'ye giriş olarak kaydedilme gerekliliklerini yerine getirene kadar bir CPR numarası almayacaktır. Ancak çocuk Ulusal Kilise tarafından vaftiz edilirse, kilise ona gerçek bir CPR numarası olan idari bir sivil kayıt numarası verecektir.

Ulusal Sağlık Hizmeti sağlık kartı

Danimarka'da doktorlarla yapılan konsültasyonların ve özel klinik ve hastanelerdeki tedavilerin çoğu, sağlık kartınız varsa ücretsizdir. Yerel bir doktora veya sağlık merkezine hasta olarak kayıt yaptırdığınızda sağlık kartınız adresinize postalanabilir. 2024 yılından itibaren fiziksel bir sağlık kartına sahip olmak için ödeme yapmanız gerekmektedir, ancak cep telefonunuzda saklamanız gereken dijital bir karta sahip olmak ücretsizdir. Danimarka'da, birkaç doktorun ortak bir sağlık merkezi kurması çok yaygındır, böylece hastalar farklı doktorlar arasında seçim yapabilir ve kendi doktorunuzun hastalanması durumunda alternatif olanaklara sahip olabilirler.

Çocukların da kendi sağlık kartları olmalıdır. Kart, çocuğunuzun adı konduğunda/vaftiz edildiğinde otomatik olarak yüzeysel posta ile postalanacaktır. Bu genellikle çocuğun adının verilmesinden/vaftiz edilmesinden üç hafta sonra gerçekleşecektir. Lütfen sağlık kartının yalnızca çocuğun soyadının mektup kutusunda listelenmesi halinde teslim edileceğini unutmayın. 15-18 yaş arasındaki bir çocuğun yeni bir sağlık kartına ihtiyacı olduğunda, çocuğun kendisi bunu kendi MitID'si ile dijital self servis aracılığıyla sipariş etmelidir.

MitID

MitID, Danimarka'da oturum açma ve dijital imza için kullandığınız kişisel bir dijital kimliktir. MitID ile internette kim olduğunuzu kanıtlayabilirsiniz - örneğin doktorunuzu seçerken, net bankanızda para transferi yaparken veya e-boks'taki yetkililerden gelen postaları kontrol ederken. Bu sayfalara erişmek için MitID kullanmanız gerekir. Sadece kendi MitID'nizi kullanabilirsiniz ve bunu başkalarıyla paylaşmanıza izin verilmez. MitID almak için www.mitid.dk adresindeki talimatları izleyerek bilgisayardan yapabilir ya da belediyenizdeki Borgerservice'den randevu alabilirsiniz. Kim olduğunuzu kanıtlayabilmeniz gerekir. MitID, diğerlerinin yanı sıra kimlik hırsızlığını önlemek için kimliğinizi belgeleyebilmek için yüksek gereksinimler belirler. Bu nedenle Borgerservice'e oturma izninizi, pasaportunuzu ve CPR numaranızı içeren bir belgeyi (örneğin sağlık kartınız) getirmeniz gerekir. Ayrıca "şahit" olması ve kim olduğunuzu onaylaması için bir kişi getirmeniz gerekir. Çocuklar 13 yaşından itibaren MitID alabilirler.

TOPLUMA YÖNELİK BEKLENTİLER

Birçok uluslararası çalışmada Danimarka, vatandaşların en mutlu olduğu ve yetkililere güvenin çok yüksek olduğu ülkelerden biri olarak öne çıkmaktadır. Birçok çalışma ayrıca Danimarka'nın yolsuzluğun çok az olduğu ve yetkililer ve kamu daireleri tarafından alınan kararlarda büyük bir şeffaflığın olduğu bir ülke olduğunu göstermektedir.

Mutluluk, güven ve neredeyse hiç yolsuzluk olmaması, çoğu Danimarkalının kabul ettiği bir dizi önermeye dayanmaktadır. Genel olarak, Danimarkalılar sizden ülkenin tüm kurallarına uymanızı ve yasaların yapılandırılmasının temelini oluşturan yönergeleri takip etmenizi bekler.

İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden sonra Danimarkalılar, Danimarka toplumunu, tüm vatandaşlara aynı fırsatların verildiği bir Refah Devleti kurma arzusuna göre daha amaçlı bir şekilde uyarlamaya başladılar. Bu, diğerlerinin yanı sıra, kendi geçimini sağlayamayanların

yardım alacağı ve Devletin yaşlı ve hastaların bakımını güvence altına alacağı anlamına gelmektedir.

Devletin bu görevleri yerine getirebilmesi için, çalışan ve para kazanan tüm yetişkinlerin de gelirlerinin vergisini ödemesi gerekmektedir.

Kazandığınız her şey için vergi ödemek zorundasınız. Devlet, bir vatandaşın vergi makamlarına bildirmeden para kazandığını tespit ederse, bu kişi kazandığı miktar üzerinden vergi ödemek zorunda kalacaktır. Ayrıca, ağır bir para cezası ödemek zorunda kalacaktır. Çok ciddi durumlarda hapis cezasına bile çarptırılabilir.

Vatandaşların vergi ödemesi ile ücretsiz sağlık hizmetleri sunmak mümkün olacaktır:

- ücretsiz sağlık hizmetleri
- küçük çocukların bakımı için kamu ekonomik desteği
- ücretsiz eğitim
- yaşlılar için ücretsiz bakım
- bir kriz sığınma evinde ücretsiz konaklama
- kütüphanelerden ücretsiz yararlanma
- bakımı yapılan kamu yolları

Sağlık hizmetleri: Doktorlar

Danimarka'da, sağlık kartınız varsa, doktorlarla yapılan konsültasyonların ve tedavilerin çoğu ücretsizdir. Yerel bir doktora veya sağlık merkezine hasta olarak kayıt yaptırdığınızda, sağlık kartınız adresinize postalanacaktır. İnternette evinize yakın bir doktorun ya da sağlık merkezinin adını ve adresini bulabilirsiniz. Hasta kişinin kendisi doktordan randevu almalıdır. Randevu saatine uyulmalıdır. Randevuyu önceden iptal etmeden gitmezseniz, çoğu zaman bir ücret ödemek zorunda kalırsınız. Kural olarak, doktor ziyareti kişiseldir ve genellikle doktoru yalnız görürsünüz. Doğal olarak, ebeveynler çocuklarına eşlik eder ve kişisel asistanı olan kişiler asistanlarını sorunsuz bir şekilde doktora getirebilirler.

Sağlık personeli mesleki gizliliğe sahiptir. Hasta, konsültasyon için fazladan bir kişi getirmeyi isteyebilir - bu, zor bir konuşma sırasında hastayı destekleyebilecek bir eş veya yakın bir arkadaş olabilir. Ayrıca, bu tür ziyaretlerde yardımcı olabilecek bir grup değerlendiriciye sahip birkaç STK kuruluşu da bulunmaktadır.

Tıbbi klinikte tercüman ihtiyacı varsa, bu bazı durumlarda sağlanabilir.

Sağlık hizmetleri: Psikolog

Çocuklar, gençler veya yetişkinler kendilerini ruhsal olarak kötü hissediyorlarsa, doktorunuzdan bir psikolog için sevk almanız mümkündür. Sevk ile bir psikolog ile yapılan tedaviler için ekonomik destek almak mümkündür. Sevk, verildikten sonra üç ay boyunca geçerlidir.

Diğerlerinin yanı sıra, ağır akıl hastalarının yakınlarına, ciddi bir sakatlık hastalığına yakalanmış kişilere, ölümlü sonuçlanan yakınlarla ve 18 yaşından önce ensest veya diğer cinsel saldırılara maruz kalmış kişilere ekonomik destek verilmektedir.

Bu destek psikolog ücretinin %60'ına denk gelmektedir. Kural olarak 12 konsültasyon için destek alırsınız.

18-24 yaş arasındaki gençler, anksiyete ya da depresyon nedeniyle başvurmaları halinde ücretsiz psikolog tedavisi alabilirler.

Sağlık hizmetleri: Diş hekimi

0-22 yaş arası çocuklar ve gençler ücretsiz diş bakımı alabilirler. Eğer genç 18 ila 25 yaş arasındaysa ve "danmark" Sağlık Sigortası üyesiyse, özel bir diş hekiminde diş kontrolü, röntgen ve diş temizliği için %100 hibe verilir.

Bundan sonra dişlerinizi bir diş hekiminde tedavi ettirmek paraya mal olur. Bir sağlık

kartı ile diş tedavileri için ekonomik destek alabilirsiniz. Değerler yerel belediyenin sosyal hizmetler departmanında belirlenir. Diş hekiminizi kendiniz seçersiniz ve bu seçim, genellikle doktor seçiminde olduğu gibi ikametinize bağlı değildir.

Sağlık hizmetleri: Hastaneler

Devlet hastanelerinden yararlanmak ücretsizdir. Genellikle kendi doktorunuz tarafından sevk edilirsiniz. Hastanede yatarken aileniz sizi ziyaret edebilir. Ziyaretler sırasında herkes diğer hastalara saygı göstermelidir. Bu, aynı anda çok fazla ziyaretçi olmaması ve ziyaretçilerin alçak sesle konuşması gerektiği anlamına gelir. Hastaneye yatırıldığınızda, hastane kıyafet ve yiyecek sağlar ve hastane personeli de temizlik ve hastaların bakımıyla ilgilenir. Yemeklerle ilgili olarak, çeşitli yemekler arasında seçim yapabilirsiniz. Vejetaryen yemekler giderek yaygınlaşmaktadır, bu nedenle hastanelerde sadece vejetaryen

yemekleri seçmek de mümkündür ve olası alerjiler de dikkate alınmaktadır.

Sağlık hizmetleri: Annelik/babalık izni

Her iki ebeveyn de çocuğun doğumundan sonra ücretli doğum izni yardımı ile birlikte toplam 48 hafta izin alma hakkına sahiptir. Ayrıca, annelerin doğumdan önce dört hafta ücretli doğum izni alma hakkı vardır. 48 haftalık izin ebeveynler arasında eşit olarak paylaşılır, bu nedenle her ebeveyn kural olarak doğumdan sonra kamu ücretli doğum izni yardımı ile 24 hafta izne sahiptir. Bu 24 haftanın iki haftası doğumla bağlantılı olarak geçirilmelidir. Bu sürenin 13 haftası diğer ebeveyne devredilebilir.

Sağlık hizmetleri: Kürtaj

Danimarka'da 18 yaşın üzerindeki kadınlar, 12. gebelik haftasının sonuna kadar yapılabiliyorsa kürtaj yaptırma hakkına sahiptir.

Ayrıca kadınlar, hamileliklerini sürdürmeyi tercih etmeleri halinde alabilecekleri destek hakkında bilgi alma hakkına sahiptir. Danimarka'da daimi ikametgahı olan kadınlar için kürtaj ücretsizdir. Bu, kamu tarafından ödenen bir yardımdır. Hamile kadın 18 yaşın altındaysa, ebeveynleri veya vasisi operasyona izin vermemelidir.

Eğer bir kadın kürtaj olmak istiyorsa, kendi doktoruna veya bir uzmana başvurmalıdır. Operasyon daha sonra bir hastanede veya bir jinekolog kliniğinde yapılacaktır.

Danimarka, 01 Haziran 2025 tarihinden itibaren kürtaj için yeni kuralları getirecek. Yeni kurullarla kürtaj sınırı yükseltilecek, böylece 01 Haziran 2025'ten sonra 18. gebelik haftasının sonuna kadar kürtaj yaptırabileceksiniz. Yeni kurulların uygulanmasından sonra, 15 ila 17 yaş arasındaki kadınlar, ebeveynlerinin veya vasilerinin rızası olmadan kürtaj yaptırabilecekler.

Küçük çocukların bakımı

Yetişkin Danimarkalıların çoğunun bir işi vardır ya da eğitim görmektedir. Bu nedenle küçük çocukların çoğu bir yaşını doldurduktan sonra ebeveynleri dışında başkaları tarafından bakılmaktadır. Bir yaşından üç yaşına kadar bu bakım bir kreşte ya da bir çocuk bakıcısının yanında gerçekleşir. Üç yaşından yaklaşık altı yaşına kadar ise anaokuluna giderler. Çocuk bakıcısı, kendi evinde genellikle dört-beş çocuğa bakmak üzere belediye tarafından istihdam edilen bir kişidir. Kreşlerde personel genellikle eğitilmiş kreş öğretmenleri, eğitilmiş kreş asistanları ve kreş eğitimi olmayan asistanların bir karışımından oluşur.

Çocuk bakıcısı olan kişi genellikle kısa bir eğitimden geçmiştir. Düzenlemeler için kamu ekonomik desteği olsa da, çocukların bakımını üstlenmek her yerde maliyetlidir. Ancak ebeveynler bakım için daha fazla ekonomik yardım için başvurabilirler.

Anaokulları

Küçük çocuklar genellikle üç yaşından itibaren bir anaokuluna giderler. Okula başlayana kadar burada kalırlar. Danimarka'da çocuklar altı yaşında 0. sınıfta okula başlarlar. Okul, çocukların anaokuluna gitmiş olmalarını bekler, böylece kendi kendilerine giyinebileceklerinden, ortak bir mesaj alabileceklerinden, sessizce oturabileceklerinden ve bir grubun parçası olarak işlev görebileceklerinden emin olurlar. Ayrıca, çocukların dil gelişimi de önemli bir rol oynamaktadır. Anaokullarındaki personel genellikle eğitilmiş anaokulu öğretmenleri, eğitilmiş anaokulu asistanları ve anaokulu eğitimi almamış asistanların bir karışımından oluşmaktadır. Anaokullarının işletilmesi için kamu ekonomik desteği olmasına rağmen, ebeveynler çocuklarının bir anaokuluna gitmesi için ödeme yapmak zorundadır. Ancak ebeveynler bakım için ekonomik hibelere başvurabilirler.

Okullar

Danimarka'da farklı okul türleri vardır. Hepsinde ortak olan 10 yıllık zorunlu eğitimidir. Danimarkalıları için dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi okula devam zorunluluğu değil, 10 yıllık zorunlu eğitim hayatı önem taşımaktadır. Zorunlu eğitim, Danimarkalı ebeveynlerin çocuklarının bu eğitimi nasıl alacağına dair bir seçeneğe sahip olduğu anlamına gelmektedir - devlet ilkokulunda, özel bir ilkokulda ya da evde eğitim. Ancak tüm olasılıklar için eğitim ve içeriği ile ilgili belirli kurallara uyulması zorunluluğu vardır, böylece sonuçta her çocuğa aynı müfredat sunulmuş olacaktır. Eğer çocuk bir devlet okulunda eğitim almıyorsa, yetkililer çocuğa yasaların gerektirdiği ve devlet müfredatında yazılı olan eğitimin verilip verilmediğini kontrol edecektir. Danimarkalı çocukların çoğunluğu ülkenin her yerinde bulabileceğiniz devlet ilkokullarına gitmektedir.

Okullaşma: Devlet ilkokulları

Bir devlet ilkokuluna gitmek ücretsizdir. Bu, öğretim ve kitapların hiçbir maliyeti

olmadığı anlamına gelir. Ancak bazı durumlarda okul gezilerine katılmak için küçük bir miktar ücret alınmaktadır. Danimarka devlet ilkokullarında üniforma yoktur. Erkekler ve kızlar aynı sınıfa devam eder. Spor için, kızlar ve erkekler genellikle ayrılır, böylece erkeklerin erkek öğretmeni ve kızların kadın öğretmeni olur ve erkekler ve kızlar da derslerden sonra ayrı ayrı kıyafet değiştirir ve duş alırlar. Öğrenciler okulda genellikle küçük gruplar halinde bağımsız olarak çalışırlar. Eğitim okul dışında, örneğin bir gezide ya da kamp okulunda gerçekleşebilir. Burada öğrenciler en az iki öğretmenle birlikte bir hafta kalacakları bir kampa giderler. Bu şekilde eğitim Danimarka'da farklı bir yere taşınmış olur.

İlkokulda ebeveynlerin çocuklarının günlük yaşamında aktif rol almaları beklenir. Bu, örneğin çocuklarının okula zamanında gelmelerine, okula paketli öğle yemeği getirmelerine, çocukların ev ödevlerini yapmalarına ve çok geç yatmamalarına dikkat etmeleri anlamına geliyor. Okul, veli toplantıları ve veli görüşmeleri düzenlenmektedir. Toplantılar öğretmenler ve ebeveynler arasında ve genellikle okul saatlerinden sonra gerçekleşir. Burada velilerin belirlenen saatte okula gelmeleri ve öğretmenlerle özel bir görüşme yapmaları gerekmektedir.

Okullaşma: Bağımsız okullar ve özel ilkokullar

Bağımsız okullar veya özel ilkokullar, devlet ilkokullarından farklı bir dini inanca sahip bir grup ebeveyn tarafından veya çeşitli konularda ortak bir temel tutuma sahip ebeveynler tarafından kurulabilir. Eğitim dili Danca olmalı ve eğitimin içeriği devlet ilkokullarındaki ile aynı olmalıdır.

Bu okullarda eğitim, okulların kendi inançlarına uygun olarak yapılır ve öğretim bu inanca uygun olarak planlanır. Okullar, hangi öğrencilerin okullarına devam etmesini istediklerine özgürce karar verebilirler.

Okullar, amaçlarında ve tüm faaliyetlerinde, öğrencileri Danimarka gibi demokratik haklara, özgürlüğe ve etkin demokrasiye sahip bir toplumda yaşamaya hazırlamalı ve öğrencilerin demokratik eğitimini ve cinsiyetler arası statü eşitliği de dahil olmak üzere temel özgürlük ve insan haklarına ilişkin bilgi ve saygılarını geliştirmeli ve artırmalıdır. Okullar ayrıca 10. sınıfta 1 yıllık bir eğitim de sunabilirler. Okullar kamu hibesi alamamakta ve buna ek olarak velilerden belirli bir ücret talep edebilmektedir.

Okullaşma: Okul/boş zaman düzenlemeleri

Çoğu okul, yaklaşık 6 ila 10 yaş arası çocuklar için boş zaman düzenlemeleri sunmaktadır. Çocuklarınızın bir boş zaman düzenlemesine katılıp katılmayacağı isteğe bağlıdır. Bu, çocukları için bir bakım düzenlemesine sahip olmak isteyen ebeveynlere bir tekliftir.

Boş zaman bakımı genellikle çocuğun devam ettiği okulda gerçekleşir, aksi takdirde okula yakın bir yerde bulunur. Burada çocuklar okul saatlerinden sonra gözetim altında oynayabilirler. Eğitimli boş zaman öğretmenleri oyun, spor ve bir atölyede çalışma gibi teklifler sunacaktır. Serbest zaman düzenlemeleri kamu yardımları alır, ancak ebeveynler çocuklarının serbest zaman düzenlemesine katılması için mütevazı bir ücret ödemek zorundadır.

Yaşlılar için bakım

67 yaşına geldiğinizde, Danimarka vatandaşı olan herkes kamu tarafından verilen yaşlılık aylığına hak kazanır. 2030 yılından itibaren yaşlılık aylığı yaşı 68 olarak düzenlenecektir. Bundan sonra yaşlılık aylığı yaşı şu anda artırılacaktır. Tam yaşlılık aylığı alabilmek için 15 yaşından sonra en az 40 yıl Danimarka'da yaşamış olmak gerekmektedir. Eğer 15 yaş ile yaşlılık aylığı yaşı arasında en az üç yıl Danimarka'da sürekli ikamet etmişseniz, indirimli yaşlılık aylığı alabilirsiniz. Son olarak, örneğin mülteciler ve AB vatandaşları için vatandaşlık şartının bazı istisnaları olduğu belirtilmelidir. Yaşlılık aylığının ödenmesi için vatandaşların kendilerinin başvurması gerekir. Emeklilik hakkı kazanıldığında, bu hak her ay otomatik olarak alıcının banka hesabına ödenecektir. 01 Ocak 2024 tarihinden itibaren yaşlılık aylığı alanların çalışma gelirleri artık yaşlılık aylığının hesaplanmasını etkilemeyecektir. Yaşlılık emekliliği yaşına gelene kadar çalışmayacak durumdaysanız, yaşlılık aylığı veya erken emeklilik aylığı için

başvuruda bulunmanız mümkündür. Fiziksel ya da zihinsel engelleriniz varsa, yetkililerden engelliler için para ve cihaz yardımı alabilirsiniz.

Yaşlılar için destek

Engelli ya da hasta olmanız ve özel bakıma ihtiyaç duymanız halinde, belediye evinize gelerek çeşitli yardım ve bakım hizmetleri sunacak kişileri görevlendirebilir. Çeşitli kapsamlarda ev yardımı - örneğin kişisel bakım için yardım, temizlik ve diğer pratik amaçlar için yardım olabilir. Gündüz ve gece birçok kez yardıma ihtiyaç duyuyorsanız veya herhangi bir nedenle ev yardımcısının evinizde sağlayabileceğinden daha fazla bakıma ve ilgiye ihtiyacınız varsa, belediyeye korunaklı bir konutta veya huzurevinde kalmak için başvurabilirsiniz.

Bir huzurevine yerleştirilmek üzere yönlendirildiğinizde, hangi huzurevinde kalmayı tercih edeceğinizi özgürce seçebilirsiniz. Dilerseniz belediyenizdeki ya da diğer belediyelerdeki tüm huzurevleri arasında özgürce seçim yapabilirsiniz. Bir huzurevinde konaklama genellikle bir ala iki odalı ve özel banyolu küçük bir konuttur. Bazı huzurevlerinde özel mutfaklı konaklama yerleri de vardır.

Bir huzurevinde kalmak için genellikle bekleme süresi vardır. Kamu yardımları olmasına rağmen, huzurevinde kalmanın bir maliyeti vardır, ancak kamu yardımları için başvurabilirsiniz.

Ölüm

Ölümlerle birlikte, bir doktor ölüm belgesi yazmalıdır. Bu, doktorun ölüm nedenini belirtmesi gerektiği anlamına gelir. Doktor ölümü resmi makamlara bildirecektir.

Aile, daha sonra cenaze veya defin ile ilgili pratik konularla ilgilenecek olan bir cenaze levazımatçısı ile iletişime geçebilir. Yetkililer cenaze ve defin işlemleri için küçük bir izin verirler.

Danimarka'da tanınmış dinlerin çoğu için mezarlıklar bulunmaktadır.

Boşanma

Evli bir çift ayrılmak veya boşanmak istiyorsa, Familieretshuset'e (=Aile Mahkemesi) bir başvuru göndermelidir. Ayrılmak veya boşanmak için dijital ortamda başvuru yapmanız gerekmektedir. İnternet kullanma imkanınız yoksa, Familieretshuset'ten ve belediyenizdeki Borgerservice'ten yardım alabilirsiniz. Burada önceden randevu almanız önemlidir. Familieretshuset'te bir görüşmeye gitmeyi seçebilirsiniz - şartların müzakeresi olarak adlandırılan - burada bir vaka görevlisi sizi ayrılmanın veya boşanmanın ne anlama geldiği konusunda bilgilendirecektir.

Taraflardan birinin diğerine nafaka ödemesi gerekip gerekmediği ve - eğer kiralık bir evde yaşıyorsanız - evde kimin yaşamaya devam edeceği konusunda anlaşabilirsiniz. Eğer anlaşamazsanız, Familieretshuset anlaşamadığınız konular hakkında bir karar verecektir.

Anlaşmazlığa düşmek daha uzun bir dava yönetimi gerektirir ve bu nedenle ancak daha sonraki bir aşamada boşanabilir veya ayrılabilirsiniz.

Ne olacağı konusunda anlaşarsanız, şartların müzakere edildiği bir toplantıya katılmanıza gerek yoktur.

Eğer anlaşarsanız, önce ayrı yaşamadan boşanabilirsiniz. Anlaşmazlığa düşerseniz,

normalde ancak altı aylık bir ayrılıktan sonra boşanabilirsiniz. Ayrılık veya boşanma davası açmak 825 DKK (2024) tutarındadır. Eğer şartların görüşülmesini de seçerseniz, bu 2.150 DKK (2024) ek ücrete tabidir. Ayrılık ve boşanma için evlilikte olduğu gibi kayıtlı bir ortaklık için de aynı kurallar geçerlidir.

Kriz sığınma evleri

Danimarka'da her türlü şiddet - hem fiziksel hem de zihinsel - yasa dışıdır. Şiddet, amacı ne olursa olsun, başka bir kişinin bütünlüğünü zedeleyebilecek bir eylem veya tehdit olarak tanımlanır. Şiddet, kişinin çocuk ya da yetişkin olmasına bakılmaksızın, kişiyi korkutan, inciten ya da zarar veren bir eylem de olabilir. Şiddet bir eş, aile, sevgili ya da eski eş/sevgili tarafından uygulanıyorsa, buna "yakın ilişkilerde şiddet" denir. Fiziksel ya da ruhsal şiddete maruz kalıyorsanız, gece gündüz 1888 numaralı telefonda "Lev Uden Vold" (=Şiddet Olmadan Yaşa) ulusal yardım hattını arayabilir ve ücretsiz olarak yardım ve

rehberlik alabilirsiniz. Burada ayrıca bir kriz sığınma evine de yönlendirilebilirsiniz. Ücretsiz teklif kadınlar için olduğu kadar erkekler için de geçerlidir. Kriz sığınma evinde çocuklarınızla birlikte kalabilir ve gelecekte şiddetsiz bir hayat yaşamak için profesyonel yardım alabilirsiniz.

Yakın ilişkilerde altı farklı şiddet türü vardır:

- Fiziksel şiddet - örneğin dövülmek veya tekmelenmek, duvara fırlatılmak veya sarsılmak.
- Zihinsel şiddet - örneğin defalarca yok edilmek, kontrol edilmek veya sesli olarak taciz edilmek.
- Maddi şiddet - f.inst. kıyafetlerinizin, cep telefonunuzun veya diğer eşyalarınızın mahvedilmesi.
- Cinsel şiddet - örneğin istemediğiniz cinsel eylemlere zorlanmak.
- Ekonomik şiddet - örneğin partnerinizin paranızı kontrol etmesi veya borç imzalamanız için sizi tehdit etmesi.
- Dijital şiddet - örneğin MitID'nizin istismar edilmesi veya mahrem fotoğraflarınızın izniniz olmadan internette yayınlanması.

Kütüphaneler

Sağlık kartınız varsa, Danimarka halk kütüphanelerini kullanabilirsiniz. Burada birçok dilde fiziksel ve elektronik kitapları ücretsiz olarak ödünç alabilirsiniz. Kütüphanenizde kitap yoksa, genellikle ülkedeki diğer kütüphanelerden birinden temin edilebilir. Eğer başka bir kütüphanede varsa, ödünç almak istediğiniz kütüphaneye getirecektir. Kitapları bir aya kadar ödünç alabilirsiniz. Çok geç iade ederseniz veya yenilerseniz, para cezası ödemek zorundasınız. Ödünç aldığınız materyali kaybederseniz, değiştirilmesi gerekir.

Tüm para cezaları ve yenilemeler doğrudan belediyenin "Mit betalingsoverblik" (=Ödeme genel bakışım) adresindeki tahsilatı üzerinden ödenmelidir - mesaj dijital posta yoluyla gönderilecektir. Kütüphaneler yetişkinler için olduğu kadar çocuklar için de etkinliklere davet etmektedir. Bazıları ücretsizdir, bazıları için ise bilet almanız gerekir.

Karşılıklı güven

Danimarkalılar güven konusunda dünya şampiyonudur. İnsanlarla güvenle tanışır ve birbirlerine güvenirlir. Diğer insanlarla buluşmada temel bir dürüstlük beklentisi vardır.

Belirlenen bir saatte buluşmak üzere anlaştıysanız, katılımcıların tam olarak belirlenen saatte buluşmaya geleceğine güvenmeniz beklenir. Bunun nedeni, birçok Danimarkalının zamanın geçtiğini - gelmediğini - deneyimlemesi ve bu nedenle toplantıya katılanlardan bazılarının çok geç gelmesi nedeniyle bir toplantıya başlamak için beklemek zorunda kaldıklarında kendilerinin ve diğer insanların zamanını boşa harcadıklarını düşünmeleridir. Tam da bu zamanda gelmek ve başkalarının zamanını boşa harcamamak Danimarkalılar için önemlidir, çünkü bir araya gelip bir şeyler konuşma gelenekleri vardır. Danimarkalılar birbirlerine güvenirlir, bu nedenle konuşmayı bir anlaşmaya varmak için kullanırsınız. Bu nedenle Danimarkalılar bir toplantıdaki her katılımcının dikkatli ve hazır olmasını bekler. Bir toplantı sırasında karşılıklı konuşmak ya da telefonla konuşmak kabalık ve topluluk randevusunun ihlali olarak kabul edilir. Danimarkalılar herkesin dikkatinin konuşmanın konusuna yöneltmesini bekler.

"Danimarkalılar her zaman zamanında gelirler"

Danimarkalılar için belirlenen zamanda işe gitmek önemlidir. İşe zamanında gitmek, okula zamanında gitmek ve toplantılara belirlenen zamanda başlamak önemlidir. Danimarkalılar, geç gelen başkalarını beklemek zorunda kaldıklarında zaman kaybettiklerini düşünürler. Danimarka'da zamanın geçtiğini hissedersiniz, oysa diğer kültürlerde zamanın geldiğini deneyimlersiniz - ve bu durumda bolca zaman vardır.

"Danimarkalı sosyal vaka görevlileri neden bu kadar saçma ve görüşmeler için sadece kısa bir zamanları var?"

Danimarka'ya gelenlerin çoğu, Danimarkalıların vatandaşlara danışmanlık yaparken şefkat göstermediklerini düşünüyor. Vaka görevlileri genellikle çok somut ve sorulara cevap veren kişiler. Fazla profesyonel oldukları düşünülüyor. Vaka görevlileri, hızlı cevap vererek ve somut davranarak zamandan tasarruf edebileceklerini ve bu zamanı daha fazla vakayı ele almak için kullanabileceklerini düşünüyorlar.

DANİMARKA'DA İŞ BAŞINDA

İşyeri

Danimarka'da kimin genel sorumluluğa sahip patron, kimin çalışan olduğunu kıyafetlerinden ve davranışlarından anlamak zordur. Kıyafetlerde ve sabit işe gelme saatinde ya da yemekhanede oturduğunuz yerde nadiren bir fark olacaktır. Çalışma saatlerinizin nasıl olacağı işyeri ile yapılan anlaşmaya bağlıdır. Bazı yerlerde esnek çalışma saatleri vardır ve diğer yerler çalışanlarına hafta içi bazı günler evden çalışma imkanı sunar.

Ancak anlaşmalar ne olursa olsun, çalışanların bunlara saygı göstermesi önemlidir. Belirlenen saatte işe gelmeli ve işten ayrılmalısınız ve ilgilenmeniz gereken bazı özel meseleleriniz olduğu için işten kaytaramazsınız. Bazı özel durumlar söz konusuysa, işverenle her zaman önceden kesin olarak anlaşmaya varılmalıdır. Hastalanırsanız ve işe gidemezseniz, iş yerinizle hızlı bir şekilde iletişime geçerek hastalık raporunuzu vermeniz önemlidir.

Görevlerinizin bir iş arkadaşınız tarafından devralınması gerektiğinden, genellikle ne kadar süreyle hasta olmayı beklediğiniz sorulacaktır. Hastalık nedeniyle işe ne kadar devamsızlık yapabileceğinize dair özel kurallar vardır. Ayrıca, işveren sizden bir doktor raporu isteyebilir. Bu, doktorunuzun ciddi bir beyanla hastalığınızı açıkladığı bir belgedir. Doktor raporunun masrafları işveren tarafından karşılanmalıdır. Çalışma saatleri içinde alkol almak yasaktır. İşyerinize sarhoş olarak gelmenize de izin verilmez. Danimarka'da iş yerinde alkol kokmamanız yazılı olmayan bir kuraldır, bu nedenle öğleden sonra işe başlarsanız, öğle yemeğinde bira içmiş olmak kötü bir fikirdir. O zaman bira kokarsınız - ve kaç bira içtiğinizi kimse bilmez. Bazı işyerlerinde parasını ödediğiniz bir kantin düzenlemesi vardır. Burada genellikle çok çeşitli yemekler bulursunuz ve tamamen vejetaryen bir yemek seçmeniz de mümkündür.

Birçok işyerinde, ne kendi ofisinizde ne de ortak alanlarda sigara içmek yasaktır.

İşgücü piyasası

Birçok Danimarkalı bir sendikaya üyedir. Eğer üye olmak istiyorsanız bu gönüllülük esasına dayanır, ancak bazı işyerlerinde tüm çalışanların bir sendikaya üye olması tercih edilir. Üye olmak için sendikaya aidat ödemek zorundasınız. Bunun karşılığında, sendika genel maaş ve çalışma koşulları ile ilgili müzakerelerle ilgilenir ve sendika ayrıca hastalık ve işten ayrılma durumlarında rehberlik ve avukat yardımı sağlayabilir. Daha büyük işyerlerinde, anlamadığınız ya da memnun olmadığınız bir şey olduğunda başvurabileceğiniz bir işyeri temsilcisi vardır. İşyeri temsilcisi daha sonra patrona başvuracaktır.

En az 10 çalışanı olan işyerlerinde, çalışanlar bir veya daha fazla işyeri temsilcisi seçmelidir.

Bir işle bağlantılı olarak, kural olarak size kararlaştırılan bir maaş ödenir ve buna ek olarak işveren maaşınızın belirli bir yüzdesini bir emeklilik tasarruf hesabına öder. Kısacası, işveren tarafından ödenen bir emeklilik tasarruf hesabı genellikle

işverenden gelen ekonomik tutarlardan ve sizin ödediğiniz tutarlardan oluşur. Ücretli bir işte çalışıyorsanız, işyerinizde "feriepenge" (=tatil parası) kazanırsınız. Bu, tatil yaptığınız dönemlerde ödenen paradır. Bu, kararlaştırılan dönemlerde yaptığınız tatiller ya da iş değişikliği ile bağlantılı olarak yaptığınız tatiller olabilir. Eğer iş değiştirirseniz, işyerinizden bir referans istemelisiniz. Bunu iş aradığınız bir sonraki yere gösterebilirsiniz. Bu, işten çıkarıldıysanız ya da istifa ettiyseniz geçerlidir. Sendikalar işverenlerle maaşlar konusunda pazarlık yaparlar. Devlet çok nadiren müdahale eder. İşgücü piyasasının işleyiş şekli "Danimarka modeli" olarak adlandırılır, çünkü çalışanlar ve işverenler maaş ve çalışma koşulları konusunda birlikte anlaşır. Bu nedenle Danimarka'da çok az grev yaşanmaktadır.

İşsizler

İşsizseniz ve kendi geçiminizi sağlayamıyorsanız, çoğu durumda yardım alabilirsiniz. Bu yardım işsizlik yardımı, nakit yardımı, eğitim yardımı, entegrasyon yardımı, kendi kendini geçindirme ve geri dönüş yardımı ya da geçici yardım şeklinde olabilir.

"Danimarka vergi sistemi nasıl işliyor?"

Kısaca ifade etmek gerekirse, Refah Devleti, çalışabilen herkesin çalışması ve kazandığı paranın vergisini ödemesi üzerine kurulmuştur. Ödenen vergi, Danimarka'da yaşayan tüm insanlar için bir şemsiye terim olan Devlete gider. Bu para daha sonra yollar, okullar, sağlık hizmetleri, Savunma, nakit yardımı, yaşlılık aylığı ve çocuk yardımı gibi sosyal yardımlar için harcanır.

Bir "A-kasse" (=işsizlik fonu) üyesiyseniz, bir süre için ekonomik destek de alırsınız.

Yardım alabilmek için belirli şartları yerine getirmeniz ve bazı kurallara uymanız gerekir. Bunlar, diğerlerinin yanı sıra:

- Danimarka'da ikamet etmeli ve yaşamalısınız
- İş piyasası için hazır olmalısınız. Yani bir gün önceden haber vererek bir işe başlayabilmelisiniz
- Aktif olarak iş arıyor olmanız gerekir

Bu nedenle, işsizlik parası, nakit parası, eğitim parası, entegrasyon parası, kendi kendine destek ve geri dönüş parası veya geçici yardım almak istiyorsanız, jobnet.dk adresinden işsiz olduğunuzu bildirmeniz gerekir.

Hastalanmanız durumunda iş bulma merkezini bilgilendirmeniz de önemlidir. Jobnet.dk üzerinden tekrar zindelik raporu vermelisiniz.

**MERHABA
DANİMARKA**

??

"Birçok güzel oyun alanı neden boş?"

Ebeveynler işte olduğu için oyun alanları genellikle boştur. Tatillerde, izin günlerinde ve hafta sonlarında oyun alanları boş olmayacaktır.

YETKİLİ MAKAMLAR

Genel olarak, Danimarkalılar yetkililere büyük güven duymaktadır. Genel olarak, Danimarkalılar yetkililerin yasalar çerçevesinde çalıştığından ve kamu sistemindeki hiç kimsenin yolsuzluk yapmadığından emindir. Danimarka'da iyi gelişmiş bir yargı sistemi ve yasaların uygulanmasıyla ilgilenen görünür bir polis gücü bulunmaktadır. Danimarkalılar temel olarak yetkililerin - örneğin devlet ve belediyelerdeki çalışanlar, vergi daireleri, polis ve yargı sistemi - vatandaşlara sorunlarını çözmede yardımcı olmaya ve bazen yönünü bulmanın zor olabileceği bir sistemde vatandaşlara yol göstermeye hazır olduğuna inanmaktadır.

Polis

Danimarka'da polisin günlük yaşamda görünür olması ve erişilebilir olması önemlidir. Polis birçok durumda yardımcı olmaktadır.

Polis günlük olaylarla ilgili sorular sorarak yardımcı olmaya isteklidir ve tabii ki kanun ihlallerini araştırmak için birçok kaynak kullanır. Danimarka'da önemli olan, poliste bir çalışanla konuşma ihtiyacı duyduğunuz andan itibaren bunun gerçekleşmesine kadar çok kısa bir süre geçmesidir. Bu, telefonla kişisel bir temas ya da hastalık, saldırı veya yangınla ilgili olarak hızlı bir şekilde yardım alma isteği olabilir. Danimarka 15 polis bölgesine ayrılmıştır. Hangi polis bölgesine ait olduğunuzu adresiniz belirler, ancak bir suçu her zaman suçun işlendiği polis bölgesine bildirmelisiniz. Dijital olarak bildirimde bulunursanız veya 112 veya 114'ü ararsanız, polis vakanın doğru polis bölgesine ulaşmasını sağlayacaktır.

Adalet mahkemeleri

Danimarka hukuk mahkemeleri hükümetten, Parlamento'dan ve Kraliyet Ailesi'nden tamamen bağımsızdır.

Danimarka'da hukuk ve ceza davalarına bakan üç farklı mahkeme bulunmaktadır:

- Bölge mahkemesi
- Yüksek Mahkeme
- Yüksek Mahkeme

Danimarka'da 25 bölge mahkemesi, iki yüksek mahkeme ve bir Yüksek Mahkeme bulunmaktadır. En yüksek merci Yüksek Mahkemedir.

Bir bölge mahkemesinde verilen karardan memnun kalmazsanız, davanızın yüksek mahkemede görülmesini sağlayabilirsiniz. Asıl davalar da Yüksek Mahkemede görülebilir.

Hükümler

Koşulsuz hapis cezasına mahkum edildiyse, cezanızı çekmek üzere

Danimarka cezaevlerinden birine konulacaksınız. Hapishanede kendi hücreniz olur ve yemek verilir. Ayrıca mahkuma cezaevi duvarları içinde ücretli bir iş de verilir. Mahkumlar genellikle haftada bir kez ziyaret edilebilmektedir. Kopenhag bölgesinde, mahkumların ziyaret etmek istedikleri kişilere ziyaretçi izin belgesi göndermeleri gerekmektedir. Ziyaretçiler çeşitli açılardan incelenmekte/aranmaktadır. İnceleme/aramanın ne kadar kapsamlı olacağı, diğerlerinin yanı sıra, mahkumun cezasına bağlıdır. Şartlı tahliye, hüküm giymeden önce konulacağınız gözaltı, açık ve kapalı cezaevleri gibi çeşitli cezaevi/ceza türleri vardır.

DANİMARKALILARLA GAYRİ RESMİ TOPLANTI

Genel olarak Danimarkalılar çok gayri resmi ve rahattır. Danimarkalılar genellikle yeni insanlarla güvenle tanışır ve sohbetle açıktırlar. Trenlerde ve otobüslerde oldukça gayri resmi olabilir. Çocuklarınızın oyun arkadaşlarının ebeveynleriyle tanıştığınızda, örneğin anaokullarında ve okullarda da olabilir.

Ancak kamuya açık yerlerdeki gayri resmi sohbetler başka bir şeydir. Bir diğeri ise özel ortamlarda eve davet edilmektir. Burada Danimarkalılar daha çekingendir. Burada buluşmayı ayarlamamız gerekir - ister kısa bir fincan kahve için ister birlikte yemek yemek için olsun.

Ancak nerede ve ne zaman buluşursanız buluşun, bir demokraside sohbet çok önemlidir. Birbirinize düşmeden ve bunu kişisel bir suç olarak görmeden tartışabilmeli ve aynı fikirde olmamalısınız. Konuşmalarda faydalı bir kural, bir ar-

güman ifade ettiğinizde, bunu bir "fordi" (=çünkü) takip etmelidir, böylece argümanınızı bu şekilde açıklayabilirsiniz. Bir tartışma taraflardan birinin haklı çıkmasıyla sona ermek zorunda değildir, ancak bir tartışmadan sonra her iki taraf da konuyu daha iyi anlamış olmalıdır.

Demokratik bir konuşma için bazı basit kurallar vardır:

- Birlikte konuştuğunuzda, bu her ikisinin de anlayacağı bir dilde olmalıdır.
- Herkesin doğruyu söylemesi önemlidir. Yalan söylememeli veya gerçek dışı hikayeler anlatmamalısınız.
- Konuşmaya katılanlar farklı bir kültürel geçmişe sahipse, aynı kelime farklı bir referans çerçevesiyle kullanılıyorsa, birbirlerini anlamak zor olabilir. Dolayısıyla, farklı kültürel geçmişlere sahip kişiler arasındaki bir konuşmada, daha fazla

ayrıntı ortaya çıkarmak için dikkatli olmak önemlidir. Örneğin aile ilişkileri hakkında bir konuşma zor olabilir, çünkü farklı kültürlerin çeşitli durumlarda aile üyeleriyle nasıl sosyalleşeceğiniz ve onlara nasıl davranacağınız konusunda farklı gelenekleri olabilir.

- Demokratik konuşmada, kısa konuşmalı ve tercihen doğrudan konuşmanın ana konusuna geçmelisiniz. Bu Danimarka'ya özgüdür. Birçok kültürde, genellikle uzun bir dizi nezaketle ve örneğin organizatörlere, öğretmenlere ve aileye teşekkür ederek başlarsınız. Danimarka'da bu genellikle ima edilir.

Danca öğrenin

Danimarka toplumuna girmenin önemli bir parçası Danca öğrenmektir. Bazı dil okullarının yanı sıra çeşitli yerlerde ücretsiz Danca eğitimi verilmektedir. Danimarka'ya gelişinizden sonraki ilk beş yıl boyunca ücretsiz Danca dersleri alabilirsiniz. Danimarka'da beş yıl kaldıktan sonra, eğitim için ödeme yapmanız gerekir. Danca'da çeşitli seviyelerde dersler alabilirsiniz.

Ortak bir dil, güven duygusu yaratmaya ve iyi bir topluluk ruhu oluşturmaya yardımcı olur.

Ayrıca, çocuklara ve gençlere ücretsiz anadil eğitimi sunulmaktadır. Belediye, yabancı kökenli kişileri, eğitimin yanı sıra işlere yönelik çeşitli eğitim türlerini takip edebileceğiniz eğitim merkezlerine yönlendirebilir.

İleri eğitime kabul edilmek için başvuruda bulunmak da mümkündür. Bu, örneğin mesleki eğitim, üst orta eğitim veya daha ileri eğitim olabilir. Bazı eğitimlerin, asıl eğitime hazırlık olarak özel "ön kursları" vardır.

Başkalarına karşılıklı saygı

Genel olarak, birbirinizle güzel ve dostça konuşmanız ve aynı fikirde olmanız veya hatta anlaşmazlığa düşmeniz bile küfürlü konuşmaya başlamamanız beklenir. Söylenenlere veya yapılanlara katılmanız da, çocuklarının diğer çocuklar, ebeveynler, öğretmenler ve eğitmenler hakkında ve onlarla güzel bir şekilde konuşması ebeveynlerin sorumluluğundadır. Bu nedenle ebeveynler iyi bir örnek olmalı ve net rol modelleri olmalıdır. Danimarka'da çoğu insan birbirine "du" (=sen) diye hitap eder. Bu eşitlik kültürünün bir işaretidir. Bazı süpermarketlerde ve diğer dükkanlarda size "De" (=daha resmi bir sen) ile hitap edildiğini görebilirsiniz.

**MERHABA
DANİMARKA**

TİPİK BİR DANİMARKA AİLE YAŞAMI

Ebeveynler, 18 yaşına gelene kadar çocuklarından sorumludur.

Anne ve baba aynı hak ve görevlere sahiptir. Her ikisi de çocuklar, ekonomi ve ailenin günlük yaşamı üzerinde ortak kontrol sahibidir.

Demokratik ailede görevler ortaklaşa çözülür. Ebeveynlerin çocuklar büyüdükçe onlara giderek daha fazla özgürlük tanınması da tipik bir durumdur.

Kız ve erkek çocuklar eşit şartlarda yetiştirilir. Bu da çocuklara aynı fırsat ve hakların tanındığı anlamına gelmektedir. Önceden kararlaştırılmış evliliklere izin verilmez.

Yasalara göre kız çocuklarının sünnet edilmesi yasaktır. Yurtdışında infaz edilse bile, Danimarka'da ebeveynler için hapis cezasına neden olabilir.

Danimarka'da aynı cinsiyetten iki kişi ya belediye binasındaki bir kayıt ofisinde - resmi nikah - ya da kilisede evlenebilir. Ailenin çocuk evlat edinmesi mümkündür.

Nesiller arası etkileşim

Bir aile istediği gibi yaşama özgürlüğüne sahiptir. Bir aile nerede yaşayacağına, ekonomiyi nasıl kontrol edeceğine ve çocuklarını nasıl yetiştireceğine kendisi karar verir.

Yaşlı kuşak genellikle torunlarının bakımına yardımcı olur. Kuşaklar doğum günlerinde ve kutlamalarda bir araya gelirler.

Büyükanne ve büyükbabalar torunlarına Noel ve doğum günleri için hediyeler verirler.

Nadiren birkaç kuşak aynı evde yaşar. Danimarka'daki konutların büyük bir kısmı - apartman daireleri ve villalar - genellikle iki ebeveyn ve birkaç çocuk için yerlerle donatılmıştır. Ancak değişiklikler yolda, böylece aileler daha büyük evler bulabilir - özellikle şehirlerin eteklerinde ve kırsal kesimde - daha büyük aileler için yer var ve birkaç nesil birlikte yaşayabilir.

Birçok aile, çocukların her birinin kendi odası olacak şekilde işleri düzenlemek istiyor; bu şekilde ödevlerini huzur ve sessizlik içinde yapabilirler ve rahatsız edilmeden arkadaşlarını görebilirler.

Danimarka eğlence partileri

Çocukların doğum günleri genellikle çocuğun okul arkadaşlarının veya anaokulundaki arkadaşlarının evde bir toplantıya davet edilmesiyle kutlanır. Genelde tüm sınıf davet edilir, aksi takdirde misafirler ayrılır ve böylece erkek veya kız grubu olur. Çocuklar davetiyede belirtilen saatte gelirler ve yanlarında küçük bir hediye getirirler. Eğer küçük çocuklarsa, genellikle ebeveynleri de davet edilir. Konuklara kakao ya da gazlı içecekler ve bir katlı pasta ikram edilir. Pastanın içinde yanan küçük mumlar vardır - mumların sayısı çocuğun yaşını gösterir. Doğum günü çocuğu mumları üflemedir - tercihen tek üflemede. Daha sonra pasta yenir. Doğum günü partisinin süresi yaklaşık üç saattir. Genellikle hazine avı gibi oyunlar düzenlenecektir. Burada katılımcılar, bir yetişkin tarafından çizilen bir harita yardımıyla bir hazine bulmalıdır. Hazinesinin içeriği örneğin şekerlemeler olabilir. Kilometre taşı doğum günlerine ve yetişkinler için yapılan diğer kutlamalara katıldığınızda, genellikle herkesin "Hurra!"

diye bağırmasıyla biten konuşmalar yapılır. Konukların, kutladığınız kişi hakkında bir şarkı yazmış olması da çok yaygındır. Bu şarkı herkesin bildiği bir melodiye göre yazılır. Bir kopyası, daha sonra şarkıyı söyleyecek olan tüm konuklara dağıtılır.

İş yerinde parti vermek

Danimarka'daki çoğu işyerinde yaz tatilinden hemen önce bir yaz partisi, Aralık ayında ise bir Noel partisi ya da kış partisi düzenlenir. Genellikle partilerde birlikte yemek yemek için toplanılır. Partilerde genellikle alkol servisi yapılır, ancak çoğu kişi sadece gazlı içecekler, meyve suyu veya diğer alkolsüz içecekleri içmeyi tercih eder. Böylece kutlamalara alkol almadan da rahatlıkla katılabilirsiniz.

Burada patronlar ve çalışanlar sınırların ötesinde birlikte iyi vakit geçirir ve birbirlerine güzel bir yaz veya mutlu Noeller dilerler. Partilere katılmak zorunda değilsiniz, ancak iş arkadaşlarınıza iyi bir yaz veya mutlu bir Noel ve mutlu bir Yeni Yıl dileyip partiden ayrılabilirsiniz.

Genellikle bu partiler, daha gayri resmi bir şekilde sosyalleştirdiğiniz çok samimi toplantılardır - ve en önemlisi de faydalı bir ağ oluşturabilirsiniz. İş arkadaşlarınızı yeni bir şekilde tanırınız ve belki de daha uzun vadede iş arkadaşından daha fazlasını, aslında arkadaşlarınızı kazanırsınız. Bir ağ oluşturmak önemlidir.

DANİMARKALILAR BOŞ ZAMANLARINI BÖYLE GEÇİRİYOR

Kreşlerde, anaokullarında ve okullarda ebeveyn/çocuk işbirliği

Okullar, anaokulları ve kreşler, veliler arasından seçilen yürütme komitelerine sahiptir. Bu komiteler kurumlar ve ebeveynler arasındaki işbirliğinin ana hatlarını belirler.

Danimarkalıların çoğu bir tür sporla uğraşmaktadır. Çocuklar okulda spor yaparlar ve boş zamanlarında da genellikle bir tür sporla uğraşırlar. Ebeveynler bir fitness kulübüne ya da bir spor kulübüne üyedir.

Çocuklar egzersiz yapmak ve diğer çocuklarla birlikte olmak için spor yapmaktadır.

Yetişkinler formda kalmak ve sağlıklarına dikkat etmek için spor yaparlar. Ayrıca yaşlılar da çok fazla kusurdan kaçınmak için egzersiz yaparlar. Engelli Danimarkalıları bile çeşitli spor türleriyle

uğraşabilirler - engelliler için uygun takımlar olabilir. Yaşlılar ve büyük engelleri olan, yani çok fazla hareket edemeyen insanlar sandalye jimnastiği ile egzersiz yapabilir ve böylece refahlarını ve sağlıklarını artırmaya yardımcı olabilirler.

Bir spor kulübüne üye olmak maliyetlidir. Üyelik ücreti düşük tutulmaktadır, çünkü birçok üye kulüp için gönüllü olarak ve ücret almadan çalışarak katkıda bulunmaktadır. Antrenörler gönüllü olarak çalışır, ebeveynler çocukları maçlara ve toplantılara götürüp getirir ve bazı ebeveynler kulübün tişörtlerini yıkar.

Dernekler

Danimarka'nın dernekler ülkesi olduğu söylenir. Birçok Danimarkalı bir veya daha fazla derneğe üyedir. Örneğin bir sendikaya, bir spor kulübüne ya da yemek pişirmek gibi ilgi alanlarınızı geliştirebi-

leceğiniz bir derneğe üye olabilirsiniz. Doğa deneyimleriyle ilgileniyorsanız, bir yürüyüş kulübüne ya da kuşlar tutkunuzsa daha spesifik olarak bir ornitoloji derneğine katılabilirsiniz.

Neredeyse her ilgi alanı için kulüp veya dernek bulabilirsiniz. Burada kendinizle aynı ilgi alanlarına sahip insanlarla tanışırsınız. Tüm dernek ve kulüplerin ortak özelliği, üye olmanın paralı olması ve işi gönüllü olarak ve para almadan yapan bir yürütme kurulunun seçilmesidir.

Gönüllü çalışma, bir kişinin işi kendi isteğiyle ve karşılığında para almadan yapması anlamına gelir.

Gönüllü çalışmanın tanımı, gönüllü çalışmadan para kazanamayacağınızdır. Yapılan iş, kendiniz ve aileniz dışında başkalarının iyiliği için olmalıdır. Gönüllü çalışma her yaşta insan tarafından yapılabilir.

Danimarka'da gönüllü çalışma, diğerlerinin yanı sıra

- spor kulüpleri
- bakım evleri
- mülteciler arasında
- hastaneler

“Danimarkalıları neden her yıl Noel’de aynı şeyleri yiyor?”

Danimarkalıları gelenekleri sever. Özellikle kutlamalarla bağlantılı olarak “her zamanki gibi yapmak” önemlidir. Gelenekler iç huzuru yaratır. Örneğin Danimarkalıları Noel yemeğinde her yıl aynı yemekleri yerler.

Bir ebeveyn olarak çocuklarınızın kreşinde, anaokulunda, okulunda veya okul sonrası merkezinde gönüllü olarak çalışmanız istenebilir.

Genel olarak, ücretli bir iş arıyorsanız, gönüllü iş yaptığınızı veya yapmakta olduğunuzu söyleyebilmek önemli olabilir. Gönüllü çalışma, başkalarına para almadan yardım etmeye istekli olduğunuzu gösterir. Ayrıca, gönüllü çalışma, iyi bir çevre edinmenizi ve böylece çevrenizde kök salmanızı sağlayabilir.

“Danimarkalıları büyük partilerde farklı davranırlar!”

Danimarkalıları bir yıldönümünü ya da bir kişiyi kutladıklarında, konuşmalar ve tezahürat yapılır. Ayrıca, konuklardan birinin kutlanan kişi hakkında bir şarkı yazmış olması çok yaygındır. Herkesin aşına olduğu bir melodiyi devam eder. Bir kopyası, daha sonra şarkıyı söyleyecek olan tüm konuklara dağıtılır.

TAMAMLAYICI OKUMA İÇİN BAĞLANTILAR

MERHABA
DANİMARKA

Doğum belgesi:

<https://www.borger.dk/Sider/foedselsregistrering.aspx>

Doğum:

<https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/borgere/befolkning/foedsler>

Referans talebi:

<https://www.detfagligehus.dk/spoergsmaal-og-svar/ophoer-af-job/har-jeg-krav-paa-en-anbefaling/>

Kutlama:

[http://www.kristendom.dk/hoejtider.Store bededag er afskaffet 2023](http://www.kristendom.dk/hoejtider.Store%20bededag%20er%20afskaffet%202023)

Vatandaşlık hizmetleri:

<https://www.borger.dk/>

Anayasa:

<https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/grundloven>

Kolay Danca dilinde Anayasa:

<https://bibliotek.dk/materiale/grundloven-paa-let-dansk/work-of%3A870970-basis%3A23729016?type=bog>

Yolsuzluk:

<http://transparency.dk/korruption/korruption-i-danmark/>

Hukuk Mahkemeleri:

<http://www.domstol.dk>

Kreşler ve anaokulları:

<https://www.borger.dk/Sider/Dagpleje-vuggestue-boernehave-og-privat-pasning.aspx>

Danimarka Modeli:

<https://bm.dk/arbejdsomraader/arbejdsvilkaar/den-danske-model/>

Demokrasi:

<https://www.ft.dk/da/leksikon/Demokrati>

Kısaca Danimarka:

<https://www.norden.org/da/information/fakta-om-danmark>

Diş Hekimi:

https://www.tandlaegeforeningen.dk/Patienter/Priser/tilskud_tandpleje_2013/boern_unge_under_18_aar_sektion/boern_unge_under_18_artikel.aspx

Dijital çocuk bakım listesi:

<https://www.borger.dk/Handlingsside?selfserviceId=089fbb51-c6b1-4aed-82b8-553ad8943870>

Yaşlılar ve engelliler:

<https://www.borger.dk/Sider/aeldre.aspx>

Doğum kontrolü hakkında tavsiye ve rehberliği Sex and Society'de bulabilirsiniz:

www.sexogsamfund.dk

Selamlama:

<https://da.wikipedia.org/wiki/Hilseform>

http://denstoredanske.dk/Sprog,_religion_og_filosofi/Sprog/Sprogvidenskab,_overbegreber/tiltaleform

Sağlık yetkilileri:

<https://www.borger.dk/Sider/sundhed-og-sygdom.aspx>

Danimarka'da yaşam:

www.lifeindenmark.dk

Statü eşitliği yasası:

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1147>

Kurumlarla toplantı:

<https://www.borger.dk/>

Kimlik Numaram:

<https://www.mitid.dk/kom-i-gang-med-mitid/>

Parlamento:

<http://www.ft.dk>

Cezaevi:

<https://kriminalforsorgen.dk/>

Okullar:

<https://www.borger.dk/Sider/skole-og-uddannelse.aspx>

Çalışma çemberi kılavuzu:

<http://www.folkevirke.dk/aktiviteter/studiekredsmateriale/>

Şiddet:

<http://www.lokk.dk/For-fagfolk/Lovstof/Danske-love-og-regler/>

Gönüllü çalışma:

frivilligjob.dk

Hava durumu:

<http://www.dmi.dk/>

Refah Devleti:

<https://faktalink.dk/titelliste/velfaerdsstaten/introduktion-til-velfaerdsstaten>

A	İşsizler	25	
Adalet mahkemeleri.....	28	İşyeri	24
Aile yaşamı	32	İş yerinde parti vermek.....	33
Anaokulları.....	17	K	
Anayasa.....	8	Karşılıklı güven.....	22
Annelik/babalık izni.....	16	Kriz sığınma evleri.....	21
B		Küçük çocukların bakımı	17
Bağımsız okullar ve özel ilkokullar.....	18	Kürtaj	16
Başkalarına karşılıklı saygı	31	Kütüphaneler	22
Boşanma	20	M	
Boş zamanlarını	34	Miras Yasası.....	10
C		MitID	13
Cezai sorumluluk yaşı.....	10	N	
Çocuklara yönelik muamele	10	Nesiller arası etkileşim	32
CPR numarası	12	O	
D		Okul/boş zaman düzenlemeleri	19
Danca öğrenin	31	Okullar	18
Danimarka	6	Okullaşma	18
Danimarka eğlence partileri	33	Ö	
Danimarkalılar	30	Ölüm.....	20
Demokrasisi	8	P	
Dernekler.....	34	Polis.....	28
Devlet ilkokulları.....	18	Psikolog.....	15
Dijital Posta.....	12	R	
Din özgürlüğü	9	Reşit olma yaşı	9
Diş hekimi.....	15	S	
Doktorlar	15	Sağlık hizmetleri	15
E		Statü eşitliği	9
Ekonomi	11	U	
G		Ulusal Sağlık Hizmeti sağlık kartı	13
Güven ve demokrasi.....	6	Y	
H		Yaşlılar için bakım	19
Haklar	10	Yaşlılar için destek	20
Hastaneler	16	Yetkili Makamlar.....	28
Hükümler.....	29	i	
I		İfade özgürlüğü.....	8
İş	24	İşgücü piyasası	25

KOLOFON

Kültür Rehberinin
“Merhaba Danimarka”

Yayıncı
Folkevirke

Editör
Annemarie Balle ve Jeanne Bau-Madsen

© Folkevirke

Çeviri
Umut HALLAC

Bu proje Dansk Folkeoplysning Samråd'ın Folkeoplysning
Kalkınma Fonu ve Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilmektedir

Kopyalar
Folkevirke,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K
adresine gönderilerek satın alınabilir.
E-posta folkevirke@folkevirke.dk

Forlaget Himmerland
ISBN: 97887-975602-2-8

Elinizdeki “Merhaba Danimarka” kültür rehberi ile Danimarka toplumunda nasıl kolayca gezinebileceğiniziz dair genel bir fikir edinebilirsiniz.

“Merhaba Danimarka” yeni gelenlerin yanı sıra yeni Danimarkalılar ve Danimarka’dan geçen yabancılar tarafından da kullanılabilir. Ayrıca, bir vatandaşa hızlı bir şekilde yardım etmeniz gerektiğinde başvurmanızda fayda vardır. “Merhaba Danimarka” da en önemli kurallar ve yasalar hakkında bir dizi yararlı bilgiyi bir araya getirdik. Burada ayrıca Danimarka’da büyüyenlerin aşına olduğu yazılı olmayan yasalar ve sosyal gelenekler hakkında da bilgi edinebilirsiniz. “Merhaba Danimarka” konulardan sonra oluşturulmuştur, bu nedenle içinde gezinmek kolaydır. Kültür Rehberi ayrıca çok iyi bir konu indeksine sahiptir, böylece onu referans kitabı olarak da kullanabilirsiniz. Ek bilgiye ihtiyaç duyarsanız, arka tarafta her konu hakkında daha fazla bilgi edinebileceğiniziz merkezi noktalara bir dizi bağlantı bulacaksınız. “Merhaba Danimarka” Kültür Rehberi Danca, İngilizce ve Türkçe dillerinde yayınlanmaktadır.

Kültür Rehberinin

**MERHABA
DANİMARKA**